

מעקב פסיקה

ת"צ (מחוזי ת"א) 32563-11-19 מיטל סיינו משען נ' חברת שמעון אוחיון בע"מ (נבו 25.2.2021):

בית המשפט המחוזי בתל אביב, מפי השופט דורון חסדאי, קיבל בקשה להסתלקות מתוגמלת, אך החליט להפחית באופן משמעותי את הגמול למבקשת ואת שכר הטרחה לבא כוחה, בשל התנהגות העולה כדי חוסר תום לב.¹ זאת, בשל אי גילוי הסכם למימון הוצאות ההליך שנחתם בין המבקשת לבין חברה שהייתה בקשר עסקי עם אחת המשיבות ונקלעה לסכסוך עמה.²

הבקשה לאישור תובענה ייצוגית הוגשה בטענה כי המשיבות הפרו את הוראות חוק הגנת הצרכן בכך שבזיכויים שהדפיסו ברשת החנויות נעשה שימוש בדיו מחיק שהפך אותם לחסרי ערך ומנע את מימושם.³ לאחר שנודע למבקשת כי המשיבות התקינו בקופות שבחנויותיהן תוכנות שנותנות מענה לבעיה בגינה הוגשה בקשת האישור, בכך שהן מאפשרות קבלת זיכוי ישירות לנייד בהסכמת הלקוח, היא הגישה בקשה להסתלקות בטענה כי תכלית הבקשה הושגה ואין טעם בהמשך הבירור.⁴ המשיבות הסכימו לבקשת ההסתלקות, אך הצדדים נותרו חלוקים בשאלות האם יש לפסוק גמול ושכר טרחה למבקשת ובא כוחה, וכן על מי ראוי להטיל הוצאות. לאור התועלת החברתית שהביאה בקשת האישור לחברי הקבוצה, המבקשת טענה כי יש לפסוק לה גמול בסך 20,000 ₪, וכן שכר טרחה בגובה 80,000 ₪ לבא כוחה. בנוסף, נטען שיש להעניק לה פטור מתשלום חלקה השני של האגרה ולהורות על שיפוי מהמשיבות בגין תשלום חלוקה הראשון של האגרה.⁵ מנגד, המשיבות טענו כי אין להעניק למבקשת גמול ושכר טרחה ויש להטיל עליה את הוצאות המשפט בשל המניעים הזרים שהוסתרו מבית המשפט, ובהתבסס על עניין **מרקיט**, לפיו יש לפסוק גמול ושכר טרחה במסגרת הסתלקות רק במקרים חריגים אשר לא מתקיימים במקרה זה.⁶ כך למשל, לטענת המשיבה, בקשת האישור לא הביאה תועלת לקבוצה, משום שפרויקט מחשוב הקופות שפתר את הבעיה שהוצגה בבקשת האישור, החל מספר חודשים לפני שהוגשה בקשת האישור.⁷

בית המשפט הכריע כי בהתאם להלכת **מרקיט**, התקיימו התנאים לפסיקת גמול ושכר טרחה בבקשת ההסתלקות. ראשית, נקבע כי בתחילת ההליך הייתה קיימת עילת תביעה לכאורה, לפיה המשיבות הפרו את הוראות חוק הגנת הצרכן, ורק לאחר הודעת המשיבות בדבר הפתרון הטכנולוגי התייטר הצורך בהמשך בירור ההליך. שנית, נדחתה טענת המשיבות כי אין קשר בין בקשת האישור לשינויים הטכנולוגיים שערכה, ונקבע כי בקשת האישור אכן הביאה לתועלת לחברי הקבוצה בזכות הטמעת הפתרון הטכנולוגי ברשת החנויות.⁸ לצד שיקולי התועלת לחברי הקבוצה, בית המשפט נדרש לדון בשיקולי רוחב ובתוך כך, קבע כי חלה על המבקשת ובא כוחה חובה לגלות בפני בית המשפט את הסכם מימון ההליך שנחתם בינם לבין חברה עסקית המתחרה באחת המשיבות, וזאת מכוח עקרון תום הלב.⁹ מאחר שלא קיימו חובה זו, בית המשפט

¹ ת"צ (מחוזי ת"א) 32563-11-19 מיטל סיינו משען נ' חברת שמעון אוחיון בע"מ (נבו 25.2.2021) (להלן: "עניין אוחיון"); ס' 8 (4) לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "החוק").

² שם, בפס' 94-98 לפסק דינו של השופט חסדאי.

³ שם, בפס' 1 לפסק דינו של השופט חסדאי.

⁴ שם, בפס' 37 לפסק דינו של השופט חסדאי.

⁵ שם, בפס' 56-58 לפסק דינו של השופט חסדאי.

⁶ שם, בפס' 65-73 לפסק דינו של השופט חסדאי; ע"א 8114-14 מרקיט מוצרי ייעול בע"מ נ' סונול ישראל בע"מ (נבו 5.8.2018) (להלן: "עניין מרקיט"). בית המשפט העליון, בהרכב השופטים עמית, סולברג וברון דנו בתוקפם של הסדרי הסתלקות מתוגמלת. בית המשפט ניסה לאזן בין קידום הגשת תובענות ייצוגיות ראויות לבין מניעת הליכי סרק. לפיכך, נקבעו שני תנאים שבהתקיימתם יאשר בית המשפט גמול ושכר טרחה במסגרת הסדר הסתלקות. התנאי הראשון הינו קיומה של עילת תביעה לכאורה והתנאי השני מדבר על התועלת שהביאה בקשת האישור לחברי הקבוצה.

⁷ עניין **אוחיון**, לעיל הי"ש 1, בפס' 70 לפסק דינו של השופט חסדאי.

⁸ שם, בפס' 80-92 לפסק דינו של השופט חסדאי.

⁹ שם, בפס' 93-103 לפסק דינו של השופט חסדאי.

החליט להפחית באופן משמעותי את הגמול ושכר הטרחה והעמיד את הגמול למבקשת על סך 2,500 ש"ח ואת שכר הטרחה לבא כוחה בגובה 7,500 ש"ח. כן סירב בית המשפט לבקשת המבקשת לפטור מתשלום חלקה השני של האגרה ולשיפוי בגין תשלום חלקה הראשון של האגרה.¹⁰ במעקב זה אתמקד במימון התביעה על-ידי צד שלישי שהוא מתחרה עסקי של אחת המשיבות וחובת הגילוי של עובדה זו על-ידי המבקשת ובא כוחה לבית המשפט.

קיימת גישה בספרות לפיה לא ראוי שמתחרה עסקי ייזום תובענה ייצוגית, משום שהאינטרסים של המתחרים העסקיים שונים מאלו של ציבור הצרכנים.¹¹ לפי פרופ' קלמנט, הגשת תובענה ייצוגית על-ידי מתחרה עסקי של הנתבע, כדי להפעיל עליו לחץ, לא יכולה להיחשב לדרך יעילה והוגנת להכרעה במחלוקת כנדרש לפי סעיף 8(א)(2), בשל שונות האינטרסים בין התובע המייצג לחברי הקבוצה.¹² גישה דומה הובעה גם בעניין **פריניר**, שם נקבע כי יש לדחות בקשות לאישור שהוגשו מתוך מטרות שהן זרות לתובענה הייצוגית ולתכליות שהיא נועדה לקדם,¹³ למשל בקשות שהוגשו מתוך רצון לפגוע במתחרה עסקי, "לסחוט" פשרה או מתוך ניסיון להפעיל לחץ על הנתבע.¹⁴

הגישות שהוזכרו לעיל מתייחסות למתחרה עסקי אשר פועל באופן פסול, מתוך אינטרס אישי בלבד ומגיש תובענה שבה לקבוצה אין אינטרס ממשי בניהולה. אולם, ייתכן מצב שבו גם לקבוצה יש אינטרס בקיומה של תובענה ייצוגית בה מעורב מתחרה עסקי. בהקשר זה ראוי לדון בעניין **קומפוסט**, שם השופט גרוסקופף שנדרש לדון בשאלה האם יש לאפשר הליך של תובענה ייצוגית שיזם מתחרה עסקי של המשיבה, הציע ניתוח שונה לסוגיה.¹⁵ לגישתו, הנסיבות להגשת תובענה ייצוגית נותרו מחוץ לתנאים הנדרשים לאישור תובענה ייצוגית הקבועים בסעיף 8 לחוק,¹⁶ אולם יכולות להיות להן השלכות פנימיות או חיצוניות על ניהול ההליך.¹⁷ לשיטתו, יהיו **השלכות פנימיות** כאשר לנסיבות הגשת התובענה הייצוגית ישנה השפעה על קיומם של התנאים לאישור התובענה הייצוגית הקבועים בסעיף 8 לחוק. לדוגמה, בעניין **עטרות** נקבע שכאשר למבקשת היה סכסוך עסקי קודם עם המשיבה בעניין אחר, קיים חשש שיש לה אינטרס זר אשר עלול לפגוע בייצוג הולם ובתום לב כנדרש בחוק.¹⁸ לעומת זאת, **השלכות חיצוניות**, יתקיימו כאשר בשל נסיבות הגשת התובענה הייצוגית ראוי למנוע ניהולה של התובענה כיייצוגית, וזאת אף אם קיימת אפשרות לכך שיתקיימו כל התנאים

¹⁰ שם, בפס' 78, 115 לפסק דינו של השופט חסדאי.

¹¹ הלל סומר "רימון יד שנצרתו נשלפה מגופו" - האמנם: עשור לתובענה הייצוגית הצרכנית" **דין ודברים** א' 347, 375 (2005).
¹² אלון קלמנט "קווים מנחים לפרשנות חוק התובעות הייצוגיות, התשס"ו-2006" **הפרקליט** מט' 131, 146 (2007) (להלן: קלמנט "קווים מנחים").

¹³ ע"א 8037-06 **שי ברזילי נ' פריניר (הדס 1987) בע"מ**, סז(1) 410, פס' 95 לפסק הדין של השופט מלצר (נבו) 4.9.2014 (להלן: "עניין פריניר"). מדובר על ערעור וערעור שכנגד על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת, בו נדחתה בקשה לאישור תובענה ייצוגית בטענה כי לא מתקיימים התנאים לאישור התובענה. בית המשפט העליון, קובע כי יש לאשר את בקשת האישור ובמסגרת הדיון מפרט על התנאים הנדרשים לאישור תובענה ייצוגית; ס' 1 לחוק תובעות ייצוגיות.

¹⁴ שם, בפס' 95 לפס' דינו של השופט מלצר.

¹⁵ ת"צ (מרכז) 15-05-15 **עמותת אזרחים למען הסביבה נ' קומפוסט שלוחות אגודה שיתופית חקלאית בע"מ**, פס' 1 לפסק דינו של השופט גרוסקופף (נבו) 28.2.17 (להלן: "עניין קומפוסט"). מדובר על החלטה בבקשה לסילוק על הסף, בה נדונה השאלה האם יש לאפשר קיומה של תובענה ייצוגית אשר יזם אותה מתחרה עסקי. השופט גרוסקופף, מבחין בין מקרים בהם למתחרה העסקי אינטרסים שונים מהקבוצה המיוצגת ואז יש חשש לשימוש לא ראוי בהליך הייצוגי לבין מקרים בהם יש להם אינטרס זהה ואז לא בהכרח מדובר בפגיעה בניצול הליכי משפט לרעה. כמו כן, הוא מדגיש שלנסיבות שהביאו להגשת התובענה הייצוגית יכולות להיות השפעות פנימיות כאשר יש להן השפעה על התנאים לאישור תובענה ייצוגית או השפעות חיצוניות כאשר גם אם אין חשש לאי התקיימות של אחד התנאים לאישור התובענה הייצוגית, אין לאשר את ניהול התובענה הייצוגית. בעניין זה נקבע שהיזום שנעשה על-ידי המתחרה העסקי לא יוצר השפעות פנימיות או חיצוניות המצדיקות סילוק על הסף של הבקשה.

¹⁶ שם, בפס' 8 לפסק דינו של השופט גרוסקופף.

¹⁷ שם, בפס' 9 לפסק דינו של השופט גרוסקופף.

¹⁸ שם, בפס' 9 לפסק דינו של השופט גרוסקופף; ת"צ (מרכז) 08-06-08 **תמי בר נ' עטרות תעשיות 1996 בע"מ** (נבו) 20.12.2010 (להלן: עניין עטרות). בעניין זה נדחתה בקשה לאישור תובענה ייצוגית בשל אי התקיימותם של סעיפים 8(א)(3) ו-8(א)(4) לחוק. בקשת האישור הוגשה כאשר למבקשת היה סכסוך עסקי קודם עם המשיבה בנושא שונה מבקשת האישור והשופט גרוסקופף בעניין זה סבר שזה משפיע על טיב הייצוג ועל אופן ניהול ההליך. בנוסף, במקרה זה נקבע כי לא הייתה הצדקה למנות מבקש חלופי; סעיפים 8(א)(3) ו-8(א)(4) לחוק תובעות ייצוגיות.

הנדרשים לאישור בחוק.¹⁹ לדוגמה, בעניין **הצלחה** פירט השופט גרוסקופף מקרים בהם פגם בהתנהלות מגישי בקשת האישור כלפי המשיבה, יצדיק את סילוקה של הבקשה על הסף. כך לדוגמה, השגת מידע בדרך של פריצה למשרדי המשיבה או למחשביה או מקרה שבו הגשת התביעה תהווה הפרת סודיות כלפי המשיבה.²⁰ אולם, השופט גרוסקופף מדגיש כי סילוק הבקשה ייעשה במקרים קיצוניים, כשהחלטה האם לסלק בקשה מחייבת איזון בין האינטרסים המתנגשים של הצדדים.²¹

בהתאם להבחנות אלו, בעניין **קומפוסט** נקבע כי אין לדחות את בקשת האישור למרות שהיא יוזמה של מתחרה עסקי, וזאת מכמה סיבות. ראשית, המתחרה סיפק למבקשת ראיות שעל בסיסן היא קיבלה החלטה מיודעת לנקוט הליכים שלדעתה הם לטובת חברי הקבוצה.²² כלומר, הראיות שהמתחרה העסקי סיפק, נבחנו על-ידי המבקשת באופן עצמאי ומבלי שהסתמכה על ייעוץ משפטי או סיוע כלכלי של המתחרה העסקי.²³ שנית, מדובר במקרה בו יש אינטרס ציבורי מובהק בדיון בבקשת האישור.²⁴ שלישית, המבקשת ובא כוחה דאגו כבר במסגרת בקשת האישור לחשוף את מעורבותה של המתחרה העסקית ובכך אפשרו לבית המשפט לבחון את ההשלכות הפנימיות של מעורבות זו על ניהול התובענה כייצוגית.²⁵ כלומר, השופט גורס כי מבחינת ההשלכות הפנימיות, מעצם השתתפותו של המתחרה העסקי, אין פגיעה ברורה באחד מהתנאים הקבועים בחוק, וגם מבחינת השלכות הייצוגיות, לא מדובר במקרה חמור של שימוש לרעה בהליכי משפט המצדיק סילוק של התובענה על הסף.²⁶

ראוי לבחון את הנסיבות בעניין **אוחיון** למול הקווים המנחים שהניח השופט גרוסקופף. בענין **אוחיון** מעורבותו של המתחרה העסקי היא משמעותית בהרבה מאשר בעניין **קומפוסט**. בעוד שבעניין **קומפוסט** המתחרה העסקי סיפק למבקשת ראיות שעל בסיסן קיבלה החלטה לנקוט בהליכים שלתפיסתה הם לטובת הקבוצה, בעניין **אוחיון** המתחרה העסקי הציע לממן את התובענה הייצוגית ואף קישר בין המבקשת לבין בא כוחה.²⁷ לא בהכרח קיים פגם באינטרס כלכלי לייזום תביעה, למשל כשמדובר באינטרס הכלכלי של בא כוח לשכר טרחה או כשמדובר בצד שלישי המעוניין לממן את התביעה ולקבל ריבית בהתאם לרווחים מהתיק.²⁸ אולם, בתובעות ייצוגיות קיים חשש שהכוח בניהול התובענה ירוכז אצל המממן, ובא כוחו של

¹⁹ עניין **קומפוסט**, לעיל ה"ש 15, בפסי' 9, 11, 14 לפסק דינו של השופט גרוסקופף.
²⁰ עניין **קומפוסט**, לעיל ה"ש 15, בפסי' 11 לפסק דינו של השופט גרוסקופף; **ת"צ (מרכז) 10538-02-13 הצלחה התנועה הצרכנית לקידום חברה כלכלית הוגנת נ' אל-על נתיבי אויר לישראל בע"מ**, פסי' 13-15 להחלטתו של השופט גרוסקופף (נבו, 3.2.2016). מדובר על החלטה בבקשה למחיקת בקשת אישור התובענה כייצוגית. במקרה זה, התברר כי בא כוחה של המבקשת בעבר ייצג את המשיבה בעניין דומה ומשכך סברה המשיבה כי אין לנהל את התובענה הייצוגית. מתוך איזון בין האינטרסים המעורבים מחליט השופט גרוסקופף שלא לסלק את הבקשה (להלן: "עניין הצלחה").
²¹ עניין **קומפוסט**, לעיל ה"ש 15, בפסי' 14 לפסק דינו של השופט גרוסקופף; **רע"א 2094-16 אל על נתיבי אוויר לישראל בע"מ נ' הצלחה התנועה הצרכנית לקידום חברה כלכלית הוגנת**, פסי' 9 להחלטתו של השופט עמית (נבו, 30.3.2016). מדובר בערעור על החלטה בעניין **הצלחה** שלא לדחות על הסף את בקשת האישור. השופט עמית תומך בהחלטתו של השופט גרוסקופף וטוען כי "במקרים קיצוניים, בהם פגם שנפל בהתנהלותו של התובע המייצג או בא כוחו הוא כה משמעותי עד שירוד הוא לשורש התביעה, עשוי הדבר להביא לסילוק הבקשה, וזאת כאשר אין בנמצא אמצעי מתון יותר לריפוי הפגם. ואולם, מדובר בסעד השמור למקרים קיצוניים, וכפי שצוין בית משפט קמא, החלטה אם לסלק בקשה לאישור תובענה ייצוגית על הסף היא פרי של איזון בין האינטרסים של הצדדים."
²² עניין **קומפוסט**, לעיל ה"ש 15, בפסי' 13 לפסק דינו של השופט גרוסקופף.
²³ שם, בפסי' 16 לפסק דינו של השופט גרוסקופף.
²⁴ שם.
²⁵ שם, בפסי' 17 לפסק דינו של השופט גרוסקופף.
²⁶ שם, בפסי' 17 לפסק דינו של השופט גרוסקופף.
²⁷ עניין **אוחיון**, לעיל ה"ש 1, בפסי' 102 לפסק דינו של השופט חסדאי. נסיבות להגשת תובענה ייצוגית שעשויות להצביע על קיומן של השלכות פנימיות, בשל האינטרס הזר של המבקשת ובא כוחה אשר פוגעים בייצוג ההולם.
²⁸ עניין **פריינר**, לעיל ה"ש 13, בפסי' 93 לפסי' דינו של השופט מלצר ("ילגישתי, אין מקום לדחות בקשה לאישורה של תובענה ייצוגית ראויה... גם אם המניע להגשת התובענה והמוטיבציה לנהל אותה... נעוצים בתקווה להשיג רווח אישי לתובע הייצוגי ולעורך דינו בסופו של יום"); קלמנט "קווים מנחים", לעיל ה"ש 12, בעמ' 149 ("יודגש, שהגשת התובענה ממניעים של עשיית רווח אין בה כשלעצמה כדי להעיד על חוסר תום לבם של התובע או עורכת הדין"); **רונן אברהם "מימון התדיינות על-ידי צד שלישי" משפט ועסקים כ 131, 133-134 (2017)** (להלן: אברהם "מימון התדיינות"); בישראל, קיימת התופעה שבה רשות מנהלית מסייעת במימון התובענה הייצוגית, הרשות לניירות ערך או הקרן למימון תובעות ייצוגיות במשרד המשפטים, אך תופעת מימון התביעה על-ידי גוף פרטי חיצוני להליך עדיין בחיתוליה, אך ניתן ללמוד עליה מהניסיון האמריקאי (אברהם "מימון התדיינות", בעמ' 147-148, 167).

התובע המייצג יפעל בהתאם לאינטרסים של המממן ולא של הקבוצה המיוצגת.²⁹ יש הגורסים כי הגורם המממן יכול לאזן את בעיית הנציג המובנית בהליך הייצוגי ולדאוג לקיום האינטרס של הקבוצה המיוצגת על-ידי התובע המייצג ובא כוחו.³⁰ זאת, כאשר הרווח של המממן תלוי בסכום הפיצוי הכולל לקבוצה, אז האינטרס של המממן מתכתב עם האינטרס של הקבוצה המיוצגת והוא עשוי לשמש כגורם נוסף המפקח על ייצוג הולם לקבוצה.³¹

כעולה מהאמור לעיל, המימון לכשעצמו אינו שלילי בהכרח, אלא שבעניין **אוחיון** (בניגוד לעניין **קומפוסט**) הסכם המימון שבין המבקשת למתחרה העסקי הוסתר מבית המשפט והמשיבות, באופן שלא אפשר לעמוד על טיבו של ההסכם ולבחון האם הוא מייצר ניגוד אינטרסים לבא הכוח המייצג. בעניין **חרסט**, נקבע כי חובת תום הלב של התובע המייצג ובא כוחו לא חלה רק כלפי הקבוצה, אלא גם כלפי בית המשפט וכלפי הצד שכנגד, כאשר בכלל זה אסור להעלים מידע מבית המשפט ומהצד שכנגד.³² כמו כן, נטען בספרות כי צריכה להיות חובת גילוי של פרטי המימון החיצוני לבית המשפט.³³ כאמור לעיל, בעניין **קומפוסט** נקבע כי גם כאשר לא מדובר במממן חיצוני אלא רק במעורבות של מתחרה עסקי בהליך ישנה דרישה לציין זאת בהזדמנות הראשונה כדי שבית המשפט יוכל לשקול האם יש בכך פגיעה חיצונית או פנימית להליך.³⁴ נראה כי השופט חסדאי, בעניין **אוחיון**, מגיע למסקנה כי אי חשיפת המידע בפני בית המשפט בנוגע להסכם בין המתחרה העסקי של המשיבות לבין המבקשת, עוד במסגרת בקשת האישור, עולה כדי חוסר תום לב.³⁵

בנוסף, בעניין **אוחיון**, בניגוד לשאר פסקי הדין שצויינו לעיל, לא מדובר בשלב אישור בקשה לניהול תובענה ייצוגית אלא בהסדר הסתלקות ועל כן, נקבע כי הנפקות של חוסר תום הלב הוא הפחתה משמעותית בגמול ובשכר הטרחה.³⁶ בעניין **חרסט**, דנו בשאלה לגבי הסנקציה הראויה על התנהלות פסולה של המבקשים ביחס לאי-גילוי מידע לבית המשפט. נקבע כי יש לנקוט בסנקציה של סילוק על הסף במקרים חריגים ולהעדיף פסיקת הוצאות משום שלא רק מהמבקש תישלל זכות הגישה לערכאות אלא שיש להתחשב באינטרס הקבוצה לבירור עילת התביעה.³⁷ לפיכך, משאישר השופט חסדאי את בקשת ההסתלקות והגיע למסקנה שיש לפסוק גמול ושכר טרחה לבא כוח המבקשת, משום שבקשת האישור הביאה תועלת לחברי הקבוצה, הסנקציה שנתרה היא הפחתה משמעותית של סכומי הגמול ושכר הטרחה.³⁸

לסיכום, מהספרות והפסיקה עולה כי הן מימון על-ידי צד ג' של התובענה והן ייזום ההליך על-ידי מתחרה עסקי לא בהכרח מהווים שימוש לרעה של הליכי בית-משפט. אולם, אי גילוי של עובדות אלה בפני בית המשפט לא מאפשר לדון במידת ההשלכות של עובדות אלה על הליך התובענה ועשויים לעלות כדי חוסר תום לב. כמו כן, נראה כי במקרה של הסתלקות מבקשת אישור, בו נמצא שבקשת האישור הביאה תועלת לחברי הקבוצה, נפקות אפשרית של חוסר תום לב מסוג זה הוא הפחתה משמעותית בגמול ושכר הטרחה.

Aaseesh P. Polavarapu, *Discovering Third-Party Funding in Class Actions: A Proposal for In Camera Review*, 29 165 U. PA. L. REV. ONLINE 215, 221-23 (2017).
³⁰ שם, בעמ' 224-225; פירוט על בעיית הנציג: [אלון קלמנט "גבולות התביעה הייצוגית בעולות המוניות" משפטים לד 301, 327-324 \(2004\)](#).

³¹ שם; אלון קלמנט והדס הולצשטיין-תמיר "סוגיות אתיות בתובענות ייצוגיות" 24 (טרם פורסם).
³² ת"צ (מרכז) 36086-07-11 עו"ד אסף חרסט נ' ידיעות אינטרנט (שותפות רשומה) ואח', פס' 22 לפסק דינו של השופט גרוסקופף (נבו, 19.9.2012) (להלן: "עניין חרסט"). מדובר בבקשה לאישור תובענה ייצוגית שנדחתה בשל חוסר תום לב של המבקש ובא כוחו.

הוגשו במקביל 17 בקשות זהות של אותו מבקש ובא כוחו כנגד 17 נתבעים בלי להודיע על כך וגם ללא פניה מוקדמת לנתבעים. משני הטעמים הללו מחליט השופט גרוסקופף לסלק את הבקשה על הסף.

³³ קלמנט והולצשטיין-תמיר, לעיל ה"ש 31, שם.

³⁴ עניין **קומפוסט**, לעיל ה"ש 15, בפס' 17 לפסק דינו של השופט גרוסקופף.

³⁵ עניין **אוחיון**, לעיל ה"ש 1, בפס' 98, 100, 103 לפסק דינו של השופט חסדאי.

³⁶ שם, בפס' 103 לפסק דינו של השופט חסדאי.

³⁷ עניין **חרסט**, לעיל ה"ש 32, בפס' 23 לפסק דינו של השופט גרוסקופף.

³⁸ עניין **אוחיון**, לעיל ה"ש 1, בפס' 58, 103 לפסק דינו של השופט חסדאי.